

PREEK DOOR DE WEEK+ n.a.v. zondag 20 november 2022

Prediker: Remy Splinter

Titel: Ik ben de ware Wijnstok

Bijbelgedeelte: Johannes 15:1-17 (NBV21)

(Jezus zei:)

'Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer. Iedere rank aan Mij die geen vrucht draagt snijdt Hij weg, en iedere rank die wel vrucht draagt snoeit Hij bij, opdat hij meer vruchten voortbrengt. Jullie zijn al rein door alles wat Ik tegen jullie gezegd heb. Blijf in Mij, dan blijf Ik in jullie. Een rank die niet aan de wijnstok blijft, kan uit zichzelf geen vrucht dragen. Zo kunnen jullie geen vrucht dragen als jullie niet in Mij blijven. Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken. Als iemand in Mij blijft en Ik in hem, zal hij veel vruchten voortbrengen. Maar zonder Mij kun je niets doen. Wie niet in Mij blijft is als een wijnrank die weggegooid wordt en verdort; hij wordt met andere ranken verzameld, in het vuur gegooid en verbrand. Als jullie in Mij blijven en mijn woorden in jullie, kun je vragen wat je wilt en het zal gebeuren. De grootheid van mijn Vader zal zichtbaar worden wanneer jullie veel vruchten voortbrengen en mijn leerlingen zijn. Ik heb jullie liefgehad, zoals de Vader Mij heeft liefgehad. Blijf in mijn liefde: je blijft in mijn liefde als je je aan mijn geboden houdt, zoals Ik me ook aan de geboden van mijn Vader gehouden heb en in zijn liefde blijf. Dit zeg Ik tegen jullie om je mijn vreugde te geven, dan zal je vreugde volkomen zijn. Mijn gebod is dat jullie elkaar liefhebben zoals Ik jullie heb liefgehad. Er is geen grotere liefde dan je leven te geven voor je vrienden. Jullie zijn mijn vrienden wanneer je doet wat Ik zeg. Ik noem jullie geen slaven meer, want een slaaf weet niet wat zijn meester doet; vrienden noem Ik jullie, omdat Ik alles wat Ik van de Vader heb gehoord, aan jullie bekendgemaakt heb. Jullie hebben niet Mij uitgekozen, maar Ik jullie, en Ik heb jullie opgedragen om op weg te gaan en vrucht te dragen, blijvende vrucht. Dan zal de Vader je alles geven wat je Hem in mijn naam vraagt. Dit draag Ik jullie op: heb elkaar lief.

Bijzonderheden:

We gaan verder in onze preekserie over de 'Ik ben'-teksten.

Beste kringleden, broeders en zusters in de Heer,

Wat staat er véél in dit deel van het Evangelie! Over de Wijnbouwer, de ware Wijnstok, de mogelijkheid van vruchten hebben met Jezus en de onmogelijkheid om die te hebben zonder Jezus, in Jezus blijven en in Zijn liefde, volkomen vreugde, maar ook snoeien - niet als straf maar om meer vrucht te krijgen-, etc.

Snoeien kan hard overkomen, maar ook daarin is Jezus ons voorgegaan. De ware wijnstok werd gesnoeid totdat er niets meer van Hem overbleef, zodat Hij Zijn ranken eeuwig leven kon geven.

In de lezing klinken ook woorden die hard kunnen overkomen. Maar laten we nóóit en te nimmer Gods genadige hart vergeten zoals we dat zien in 1 Johannes 1:9: *'Belijden we onze zonden, dan zal Hij, die trouw en rechtvaardig is, ons onze zonden vergeven en ons reinigen van alle kwaad.'*

Het is nooit te laat om (weer) in Hem te gaan blijven.

Veel zegen en een hartelijke groet van het PddW(+) team

MOGELIJKE AANVULLENDE BIJBELLEZINGEN *Kies vóór de kringbijeenkomst welke je wilt lezen.*

Psalm 80:9-16, Jesaja 5:1-7, Hebréeën 12:4-11, Romeinen 7:14-8:1, Markus 12:1-10, 14:23-25, Johannes 13:35, 1 Johannes 1:9.

ENKELE OPMERKINGEN

Jezus is de ware wijnstok en zijn Vader is de wijnbouwer. Deze 'Ik ben'-uitspraak van Jezus is de laatste van de zeven (we doen ze niet op chronologische volgorde in de serie).

Jezus en de leerlingen zijn net klaar met het laatste Avondmaal en zijn onderweg naar Getsémane. Het beeld van brood en wijn staat nog vers in het geheugen. Ze dronken de vrucht van de wijnstok als beeld van het bloed van het nieuwe verbond dat voor velen vergoten zou worden. Kort na dit indrukwekkende moment zegt Jezus: Ik ben de ware wijnstok.

Het beeld is zo simpel, maar tegelijkertijd zo veelzeggend: een wijnstok waar ranken aan verbonden zijn die de levenssappen vanuit de wortel omhoog brengen. De wortel geeft leven aan de ranken opdat er veel vruchten zullen groeien, mits de boom goed onderhouden wordt door de wijnbouwer. Jezus betreft dit beeld op onze relatie met de Heer, waarvan het doel is dat ook wij vrucht dragen. Hier is een aantal dingen voor nodig.

1. Een bloeiende wijnstok

In het vroege voorjaar kun je de eerste tekenen van leven zien op de wijnstok. Het begint te bloeien tot het moment dat er trossen druiven aan de jonge scheuten hangen. Wat er tussen het bloeien en de oogst gebeurt is cruciaal voor de opbrengst. Het beeld van de wijngaard komen we veel tegen in de Bijbel. In het Oude Testament wordt het beeld vaak als een aanklacht gebruikt tegen Israël, omdat ze 'wrange druiven' voortbrengen (Jesaja 5:1-7). God, de wijnbouwer, had zulke hoge verwachtingen, maar de oogst viel tegen. Hoe goed de wijngaard ook wordt aangelegd en onderhouden, de vruchten blijven die bittere nasmaak behouden van de verboden vrucht. In het licht hiervan is Jezus niet zomaar een wijnstok, Hij is de wáre wijnstok. In Hem zal de oogst nooit teleurstellen. Iedere rank die aan Hem geënt is zal werkelijk vrucht dragen.

De wijnstok en de ranken is een beeld is van onze relatie met God. Een ouder-kind relatie of zelfs een huwelijksrelatie is intiem, maar niet zo intiem als een rank en een wijnstok. Hoewel een ouder een hele grote invloed heeft op een kind, kan een kind vroeg of laat zijn eigen weg gaan. Voor een christen is Jezus meer dan iemand die alleen maar een grote invloed heeft op je leven. Hij is de bron van je leven, net zoals de levenssappen van de wijnstok die door de wijnranken stromen. Dit is de taal die Jezus gebruikt: Blijf in Mij, dan blijf ik in jullie. Hij beïnvloedt geen mensen, Hij verandert ze en laat ze tot bloei komen.

Bij Hem wordt het onmogelijke mogelijk gemaakt. Mensen groeien van nature niet in liefde, geduld en vrede. Daar moeten we hard voor werken en zelfs dan falen de meesten van ons. Maar verandering is echt mogelijk in Hem en er is hoop voor elke zondaar. Dat maakt dat je als christen nooit mensen kunt afschrijven, inclusief jezelf. De enige voorwaarde is dat we in Hem blijven, dan kan zelfs ik gemaakt worden naar het evenbeeld van Zijn Zoon.

2. Een snoeiende wijnbouwer

Een wijnrank brengt niet zomaar vruchten voort. Een wijnbouwer moet hard werken om zijn wijngaard te snoeien en te cultiveren. Dit beeld past bij een God die hard werkt om mensen naar Zijn hart te trekken en te veranderen naar het evenbeeld van Jezus. Waar Jezus als de wijnstok van

binnenuit werkt om ons te veranderen, zo doet Zijn Vader dit ook van buitenaf door de ranken te snoeien. Ten eerste zoekt Hij naar dode ranken die hij afknijpt en laat verbranden. Een dode tak maakt wel deel uit van de wijngaard, maar staat niet op de juiste manier in verbinding met de wijnstok waardoor die geen vrucht draagt. Zo is het ook mogelijk voor mensen om zichzelf een christen te noemen, zich zo te gedragen door vriendelijk te zijn en naar de kerk te gaan, maar toch geen levende relatie hebben met de Heer. De wijnbouwer is op zoek naar vruchten als zichtbaar teken van een vitale connectie met de wijnstok.

Ten tweede snoeit hij de ranken die al vrucht dragen, zodat ze meer vrucht kunnen dragen. De taak van de wijnbouwer is om de potentie die in de wijnranken zit eruit te laten komen. En dat doet hij gek genoeg door te snoeien. God gaat rigoureuus met ons aan de slag en dat is alleen maar een blijk van zijn liefde en zorg, ook als we dat niet altijd zo ervaren (denk aan Hebrëeën 12:4-11). Hij snoeit totdat we helemaal zijn zoals Hij ons hebben wil. C.S. Lewis verwoordt het als volgt in zijn boek *Onversneden Christendom: 'De christelijke manier is anders - moeilijker en gemakkelijker. Christus zegt: "Geef Mij alles. Ik wil niet zus en zo veel tijd en geld en werk van je; ik wil jou. Ik kom de natuurlijke mens in jou niet kwellen, maar doden. Halve maatregelen zijn nergens goed voor. Ik wil niet hier een tak en daar een tak afzagen; de hele boom moet om. Ik wil de kies niet boren of vullen of er een kroon op zetten, maar uittrekken. Geef Mij het hele natuurlijke ik, alle verlangens, of jij die zelf nu onschuldig of verdorven vindt - de hele handel. Ik geef jou er een nieuw ik voor in de plaats. Ik geef je niets minder dan Mijzelf; mijn wil zal de jouwe worden."*

Hij wil je geen beter mens maken, Hij wil je een nieuw mens maken. Het mes van de wijnbouwer is een instrument van liefde. Voor degene die in Hem blijven resulteert dat in meer vrucht. Maar als je geen vrucht draagt, dus niet in Hem bent, snijdt Hij de rank met datzelfde mes. Hij doet er in ieder geval alles aan om ons vruchtbaar te maken. Het snoeien valt ons allemaal ten deel. Het resulteert of in meer vrucht of in een afgesneden rank, afhankelijk van of de rank in de wijnstok is gebleven. Wat als er na al het werk van de wijnbouwer nog steeds geen vrucht zichtbaar is? We hoeven er ook niet vanuit te gaan dat verandering vlekkeloos verloopt. Wanneer we vanuit ons vlees handelen, dan is gesnoeid worden door God het laatste wat we willen. Daarnaast wil de satan niets liever dan ons weg houden van onze tijd met Jezus. We mogen verwachten dat het weerstand oplevert, wanneer we er echt voor kiezen om in Hem te zijn en te blijven. Maar dat doen we in de zekerheid dat het op den duur altijd vruchten op zal leveren.

3. Een groeiende vrucht

Wanneer we merken dat we bloeien op de ware wijnstok en we gesnoeid worden door de wijnbouwer, dan kan het niet anders dan dat het zichtbaar wordt in ons leven. In deze tekst komt een aantal vruchten naar voren. Ten eerste beantwoorde gebeden (verzen 7, 16). Als je gebedsleven actief is en je ontvangt wat Hij je te bieden heeft, dan is dat een teken van Leven. De voorwaarde is dat je in Hem bent, en wanneer dat zo is, dan verandert dat jouw verlangens en jouw wensen. Dan wil je niets liever dan meer van Hem in jouw leven en dat wil Hij je geven in overvloed. Ten tweede lezen we over blijven in Zijn liefde in vers 9. Het begint niet met meer liefde voor je medemens, maar een groeiende liefde voor God. Dat kun je merken aan jezelf als je ervaart dat je meer naar Hem verlangt. Een derde vrucht die naar voren komt is gehoorzaamheid in vers 10. De manier om van God te houden is door Hem te gehoorzamen. Dit is niet gehoorzaamheid vanuit plichtsbef, maar vanuit liefde voor God. Je wilt niets liever dan Hem blij maken in alles wat je doet, omdat je van Hem houdt. Gehoorzaamheid en vreugde gaan hand in hand. Jezus zegt dit zodat ons vreugde zal geven en onze vreugde volkomen zal zijn (vers 11).

Wanneer je deze tekst leest en de oproep om veel vrucht te dragen, dan kunnen we snel in de actiemodus schieten. Maar het is niet de verantwoordelijkheid van de rank om vrucht te dragen.

Een rank kan niets doen zonder wijnstok, zo kunnen wij niks doen zonder Jezus. Het enige wat wij moeten doen is verbonden blijven met Jezus. We moeten op een actieve manier passief blijven. Het eerste werk van een christen is om afhankelijk van Hem te blijven, waar onze neiging zo snel is zelf de touwtjes weer in handen te nemen. Wanneer we, als we eerlijk zijn, geen vrucht zien in ons leven dan moeten we op zoek gaan naar de oorzaak. Misschien is het een winterseizoen en is het een kwestie van tijd dat er een nieuw seizoen aanbreekt, omdat je ondanks vruchteloze periode wel altijd in verbondenheid blijft met hem.

Maar misschien is de oorzaak dat je toch al die tijd zelf vruchten probeert te produceren door op eigen kracht jezelf te veranderen. Misschien vind je je vreugde niet in Hem, maar is iets anders jouw ware wijnstok? Dit wordt kenbaar wanneer er gesnoeid wordt, wanneer het tegenzit in het leven. Naar wie of wat ren je dan toe? Is het dan de liefde van Jezus die je overeind houdt? Dat is de betekenis van de wijn van het nieuwe verbond, het bloed van Jezus die Zijn leven gaf uit liefde voor ons. De ware wijnstok werd gesnoeid totdat er niets meer van Hem overbleef, zodat Hij Zijn ranken eeuwig leven kon geven. Dan maakt het niet uit hoe hard we gesnoeid worden in ons leven; als we in Hem blijven zullen we veel vrucht dragen en ontvangen we alles wat we nodig hebben.

LIEDEREN

Breng ons samen – Sela

755 – Bewerk ons hart

Jezus' liefde voor mij – Sela

598 – Machtige Heer, grote Verlosser

662 – God regeert

GESPREKSVRAGEN

Onderstaande gespreksvragen zijn bedoeld als een voorzet voor de kringleider. *Bekijk welke je kunt gebruiken of kunt aanvullen met vragen die specifiek voor jouw kring of groep belangrijk kunnen zijn.*

1. Wissel uit wat jou in de dienst met name aansprak. Welke verandering brengt dit teweeg in jouw eigen geestelijk leven in navolging van Jezus? Denk daarbij ook aan wat jou in de Bijbeltekst en de preek van zondag opviel en aansprak. Als je daarin hebt ervaren dat de Heer tot je sprak, hoe zou je dan Zijn woord aan jou kunnen samenvatten?
2. Neem tijd om elkaar op te bouwen met het getuigenis van wat de Heer de laatste weken in je leven aan het doen is:
 - a. in het lezen van de Bijbel (Woord)
 - b. in de omgang met Hem in je gebedsleven (Gebed)
 - c. in hoe je bidt en je jezelf openstelt naar mensen die Hem nog niet kennen (Zending)
 - d. in hoe je bidt voor je mede-geloofsgenoten en hen zoekt te dienen in het geloof (Zorg)
 - e. in hoe je tot zegen bent voor je leefomgeving, in de straat en je werk, in je sociale leven (Zegen).
3. Je hoort mensen wel eens zeggen: 'sommige mensen veranderen nooit.' Maar verbonden zijn met Jezus maakt dat je vruchten ontwikkelt die anders, menselijk gesproken, onmogelijk zouden zijn. Geloof je dat hij ieder mensenleven kan veranderen als die persoon in verbinding staat met Jezus? Waar ben je daarvan getuige geweest in je eigen leven?

4. Waaraan denk je als Jezus spreekt over snoeien en meer vrucht dragen? Hoe is dat van toepassing op je eigen leven? Welke vruchten zie je in je leven die afkomstig zijn van 'het blijven in Hem'? Waar ervaar je dat Hij snoeit in je leven?

5. "Blijf in Mij", zegt Jezus. Hoe doe jij dat in je dagelijks leven? Of, om in termen van de bijbellezing te spreken, hoe zorg je ervoor dat je niet losraakt van de wijnstok? Waarin merk je dat het een uitdaging kan zijn? Hoe zou je je meer naar Hem kunnen toekeren? Hoe kan de kring elkaar daarbij helpen?

6. Jezus zeg dat je niets kunt doen vanuit jezelf. Wat houdt dit in voor jou? Waarin merk je dat dit een uitdaging is? Hoe blijf je afhankelijk van Hem?

7. Jezus spreekt over 'volkomen vreugde'. Brengt het jou vreugde om vanuit liefde voor God Hem te dienen en te gehoorzamen? Of doe je het eerder vanuit plichtsbesef? Hoe zou je kunnen groeien in liefde voor God?

8. Er staat heel veel in de Evangelielezing van deze zondag. Is er nog iets wat je erg opviel of waar je mee zit, wat nog niet besproken is? Deel met elkaar waarom het je opvalt of waarom je ermee zit.

9. Hoe kan je tijd als kring meer in het teken staan van 'in Hem blijven'? Proeven jullie een groeiende liefde voor God onder elkaar? Waarom wel of waarom niet? Waar blijkt dat uit? Is er liefde voor elkaar (elkaar liefhebben zoals Jezus ons heeft liefgehad)? Hoe kunnen jullie daarin groeien?

GEBEDSSUGGESTIE

Heer, U bent de ware wijnstok en wij zijn Uw ranken. Help ons om in U te blijven, want alleen in U kunnen wij groeien en veel vrucht dragen. Zonder U kunnen we niets doen, we zijn volledig afhankelijk van U. Vergeef ons wanneer we denken U niet nodig te hebben, als we het weer op onze eigen manier willen doen. Help ons in te zien wanneer we het niet van U verwachten. U bent de wijnbouwer die zo liefdevol onze levens snoeit. Help ons U daarin te vertrouwen, want alleen U weet wat het beste voor ons is. We willen niets liever dan dat we er meer liefde voor U en voor onze medemens voor terug mogen krijgen. We danken U dat we zo innig verbonden met U mogen zijn en we in U alles mogen ontvangen wat we ten diepste nodig hebben. Dit alles bidden en danken we in de heilige naam van de ware wijnstok, Jezus Christus, amen.

